

Aktion mot NATO-övning ledde till dagsböter

”Kriget i Afghanistan börjar här”

I Luleå Tingsrätt har sex medlemmar från **nätverket Ofog** dömts till 40 dagsböter vardera för att de olovligen tagit sig in på robotbasen i Vidsel för att om möjligt stoppa Nato-övningen Loyal Arrow i juni förra året, där även svenskt flyg skulle öva start och landning på det brittiska hangarfartyget *Illustrious* som låg ute i Bottenviken. I övningen ingick även att genomföra tankning i luften, för att bombflyget skall kunna färdas längre sträckor.

Det var stolta och glada aktivister, som förde sin talan under rättegången, som blev en manifestation mot såväl Nato, som kriget i Afghanistan.

Under förmiddagen åtalades fyra unga kvinnor, som den 10 juni 2009 gått in i övningsområdet, där de slog upp tält och kontaktade försvarsmakten. De var där i cirka 5 timmar innan de greps. På eftermiddagen dömdes två unga män, som dagen efter, den 11 juni tagit sig in på området för att göra en civil brottsplatsundersökning. Även de greps och alla åtalades enligt samma brottsrubricering där de brutit mot paragraf 39 i Brottsbalken "lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar".

Trots att försvarsmakten och Nato visste, att det fanns civila inom området fortsatte Nato att fälla bomber.

Under rättegången pläderade de åtalade för att de handlat i nödvärn. De erkände, att de varit inne i området, men pekade på att de genom sitt ringa brott med fredliga medel ville förhindra allvarligare brott - krigsbrott. Det finns internationella lagar som borde stå över den svenska lagen.

– Kriget i Afghanistan börjar här, därför är det här i Sverige vi måste visa, att vi tar vårt ansvar, sa en av de åtalade.

Både före och efter övningen har Nato genomfört krigsbrott mot civila i Afghanistan och på andra krigsskådeplatser, vilket är förbjudet i internationella konventioner. Det Ofog-aktivisterna gjorde i Vidsel var att de försökte förhindra att militären övade för fortsatta brott mot folkrätten, för att bli ännu bättre på att döda människor. De ansåg även att det är helt förkastligt, att Sverige upplåter det svenska territoriet till Nato, en utländsk krigsmakt, samtidigt som vi hävdar att landet är alliansfritt.

Genom manifestationer i Sverige ville de visa, att alla människor är lika mycket värda. Att protestera mot Natoövningen var därför en solidarisk handling.

De åtalade Elsa Berglund från Göteborg, Miahabo Berkelder från Vännäs, Ellen Holmström, 26 från Göteborg och Kristina Johansson från Göteborg, fick stora möjligheter att under rättegången berätta om Nätverket Ofog och fick av domaren bland annat frågan om de hade en hierarkisk uppbyggnad.

Kvinnorna berättade om föreningens demokratiska organisation utan medlemsavgift och inbjöd även nämndemännen att bli med. De tackade även domstolen, åhörarna och närvarande massmedia, för att de fått komma till rättegången för att föra sin talan.

– Civil olydnad ett politiskt verktyg som genom historien har använts för att förändra samhället för att skapa en rättvisare värld. Det är ett sätt, att stärka demokratin.

Efter slutpläderingarna och domarnas enskilda överläggning avkunnades fällande dom. Lagmannen underströk, att beslutet om Natoövningen var fattad i enlighet med ett demokratiskt beslut och att opinionsyttringen inne på Vidselbasen därför var att betrakta som en brottslig gärning.

Den fällande domen var väntad och straffet på 40 dagsböter samt 500 kr till Brottsofferjouren anses som lindrig.

Efter att domen avkunnats och de närvarande var på väg ut från tingssalen, stoppade domaren uttåget för att meddela, att en av nämndemännen meddelat skiljaktighet. Det blev spontana applåder!

En av de närvarande frågade domaren:

– Får man verkligen applådera i Tingsrätten?

Han svarade med ett leende:

– Nej, egentligen inte, men i det här fallet handlade det ju om civil olydnad!

På eftermiddagen fortsatte rättegången mot de två unga männen Jonas Ek från Malmö och och Martin Landin från Göteborg, som dagen efter att kvinnorna gripits, själva varit inne på övningsområdet för att genomföra en civil brottsplatsundersökning. Även de erkände gärningen, men förnekade brott enligt liknande motiveringar. De pekade även på att övningen använde stridsmedel som inte kan skilja på civila och militära offer, vilket är förbjudet enligt internationell rätt. Den svenska försvarsmakten hade t.o.m med förlängt landningsbanan för att flygplanen lättare skulle kunna landa, vilket torde betraktas som förberedelse till krigsbrott. De pekade även på att övningen Loyal Arrow tystats ned och ej beslutats i Riksdagen. De hade därför inte haft någon möjlighet att påverka beslutet i demokratisk ordning.

– Genom att gå in på området ville vi samla bevis, för att kunna ställa Nato inför den internationella domstolen i Haag. Det vi gjort har inte utgått från personlig vinning, utan för att skapa en värld utan krig. Nato har från att vara en "fredsallians" övergått till att vara ett krigsorganisation, där 90 procent av alla offer är civila. Numera talar USA och Nato om civila dödsoffer som "sorgliga bieffekter av kriget".

Åklagaren yrkade även i detta fall en lindrig dagsbot på 40 dagsböter, domen skulle i detta fall avkunnas om en vecka, eftersom domstolen stänger klockan 16.00. Även denna rättegång avslutades med applåder.

Bror Kajsauntti-Luleå